

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

А.О. Глєбова, О.В. Василенко

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
al_la.com@mail.ru, was_oxana@mail.ru

У сучасних економічних умовах підвищення ефективності використання енергоресурсів при зростанні цін та обмеженості коштів стає особливо актуальним. Диспропорції у структурі та цінах енергетичного балансу посилюють фінансові, економічні та екологічні ризики розвитку держави і спонукають до пошуку способів скорочення енерговитрат. Чи не найбільшим парадоксом України останнього століття є невідповідність між ментальною господарністю й ощадливістю конкретного українця та кричущим марнотратством енергоресурсів практично в усіх галузях національної економіки. Оскільки за даними фахівців, частка енерговитрат в собівартості продукції в Україні досягає 30–40% [1], що значно вище, ніж, наприклад, у західноєвропейських країнах. Тому нині питання активізації формування стратегії енергозбереження на підприємствах України є одним із стратегічних завдань від вирішення якого залежить не тільки питання конкурентоспроможності, але і сталого розвитку економіки в цілому. Тому, ми вважаємо за доцільне запропонувати наступні заходи активізації.

Зокрема, по–перше, це проведення енергетичного аудиту з метою: визначення шляхів раціонального використання паливно–енергетичних ресурсів, запобігання необґрунтованих витрат на реалізацію енергозаощадних заходів; проведення енергозаощадних заходів і впровадження менеджменту енергозбереження; встановлення обґрунтованих обсягів споживання паливно–енергетичних ресурсів; визначення відповідності фактичних питомих витрат паливно–енергетичних ресурсів нормам питомих витрат, встановленим у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України; надання висновків щодо ефективності використання паливно–енергетичних ресурсів у випадку поширення на цих споживачів дії економічного механізму енергозбереження.

Це дозволить розв'язати низку завдань: скласти карту використання об'єктом паливно–енергетичних ресурсів; розробити організаційні і технічні заходи, спрямованих на зниження втрат енергії; визначити потенціал енергозбереження; провести фінансову оцінку енергозберігаючих заходів. Так, у країнах ЄС ефективними виявилися такі механізми поширення інформації про переваги енергозбереження: проведення енергетичного аудиту на рівні окремих підприємств та маркування побутових товарів за показниками енергоспоживання. Така система маркування не лише дає можливість інформувати громадськість про об'єми споживання енергоресурсів, але й стимулює виробника до виробництва більш енергоефективної й енергоекономної продукції.

По–друге, розробка та впровадження заходів мотивації як виробничих, так і управлінських працівників до енергозбереження. У даному випадку, до фінансових заходів відносять: премії, пропорційні вартості річної збереженої енергії; бонуси; надання соціальних пакетів; цінні подарунки, путівки на відпочинок. Нематеріальних: надання додаткових днів до відпустки; скорочення робочого дня; нагородження грамотами, подяками, пам'ятними знаками та іншим.

По–третє, це впровадження та проведення сертифікації системи енергетичного менеджменту за стандартом ISO 50001 «Системи енергетичного менеджменту. Вимоги до настанови щодо застосування».

На сьогоднішній день в енергоменеджменті прийняті наступні стандарти ISO:

ISO 50001:2011 – Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанови щодо застосування;

ISO 50002:2014 – Енергетичний аудит;

ISO 50003:2014 – Аудити системи енергоменеджменту і компетентність аудиторів;

ISO 50004:2014 – Керівництво для впровадження, підтримання та поліпшення системи енергоменеджменту;

ISO 50006:2014 – Базове використання енергії та показники енергоефективності (EnPIs) – Загальні Принципи і керівні вказівки;

ISO 50015:2014 – Моніторинг, вимірювання, аналіз та верифікація організаційного рівня енергоефективності.

ISO 50001 є практичним інструментом, який дозволяє постійно знижувати споживання енергії, скорочувати навантаження на навколишнє середовище, отримувати фінансові та конкурентні переваги. Мета стандарту – надати організаціям можливість створення систем і процесів, необхідних для поліпшення енергетичних параметрів, в тому числі енергетичної ефективності і інтенсивності [2].

Таким чином, формування системи енергетичного менеджменту на підприємстві дозволить вирішити низку не тільки економічних, соціальних, але і екологічних проблем. Оскільки сталий розвиток як держави, так і підприємства можливий лише на основі раціонального використання всіх наявних ресурсів і бережливого відношення до навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Мацевитый Ю. М. Концепции региональной политики энергосбережения / Ю.М. Мацевитый, Н.А. Немировский, Н.Г.Ганжа // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит.–2008.–№ 3.–С. 43–49.
2. Энергетический менеджмент [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://istl.org.ua/iso-50001>